מתוך "מועדים ב - סוכות", מאסף לעניני חגך והראה, ערכיב אליעזר אלימלך וחיים תפואל, בהוצאת המחלקה לחינוך ותרבות תורנים בגולה של ההסתדרות הציונית העולמית, ירושלים, תשרי תשי"ג

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל / הַסֻּכָּה — מִבְצַר הַגָּנָה

הַסֻּכָּה הִיא בְּעֲדֵנוּ מִבְצַר הַגָּנָה: "תְּצַפְּנֵם בְּסֵכֶה מֵרִיב לְשׁוֹנוֹת"1). אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה שִׁבְּלוּ יְצִרָא דַּעֲבוֹדָה זָרָה מִיִּשְׂרָאֵל, כָּתוּב עֲלֵיהֶם שֶׁעָשׂוּ סֻכּוֹת כָּאֲשֶׁר שֶׁלֹּא נַעֲשׂוּ כְּמוֹתָם מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן: "וַיַּעֲשׂוּ כָל־הַקָּהָל הַשָּׁבִים מִן הַשְּׁבִי סֻכּוֹת וַיֵּשְׁבוּ בַּסֻּכּוֹת כִּי לֹא־עָשׂוּ מִימֵי יֵשׁוּעַ בִּן־נוּן כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד". 2) וּמָה הָיוּ הַסֻּכּוֹת הַמְפוֹאָרוֹת הַלָּלוּ? מְפֹרָשִׁים שָׁם בַּתַּלְמוּד 3) "דְּבָרֵי רַחֲמֵי עַל יִצְרָא דַּעֲבוֹדָה זָרָה וּבְטָלוּהוּ וְאָנָן זְכוּתָא עֲלַיְהוּ דְּסֻכָּה". וְאִם כֵּן הַסֻּכָּה הִיא בְּעֶצֶם תֹּכֶן שֶׁל הַגָּנָה.

וְאִם יִפָּלֵא בְּעֵינֵינוּ: אֵיךְ תּוּכַל דִּירַת עֲרַאי כְּסֻכָּה לְהָגֵן עַד שֶׁבָּא הַסּוּס נוֹכַל עוֹד לְקַחַת אוֹתָהּ כְּדֻגְמָה לַהַגָּנָה וְהַבִּטָּחוֹן שֶׁלָּנוּ? אֵיךְ יוּכַל בִּנְיָן שֶׁל "שְׁתַּיִם כְּהִלְכָתָן וּשְׁלִישִׁית אֲפִילוּ טְפָח" לְהָפֵךְ לְמִבְצָר וּלְמָגֵן נֶגֶד כָּל צַר וְאוֹיֵב? מַכְרָחִים אֲנַחְנוּ לְהַגִּיד גְּלוּי לִפְנֵי כָל־בְּאֵי עוֹלָם שֶׁאֱמֶת נִצְחִית הִיא, שֶׁדַּוְקָא זֹאת הַסֻּכָּה שֶׁהִיא נִבְנֵית דַּוְקָא בְּצוּרָה כָּל־כָּךְ קַלּוּשָׁה עַד שֶׁמִּצַּד צוּרָתָהּ הַחִיצוֹנָה אֵינָהּ רְאוּיָה לְכָאוֹרָה לִהְיוֹת נִקְרֵאת אֲפִילוּ בְּשֵׁם שֶׁל בַּיִת דִּירָה, הִיא הִיא הָרְאוּיָה לִהְיוֹת לָנוּ לְמִגְדַּל עֹז וּלְמִבְצָר מִפְּנֵי כָל־אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם, כִּי בְּאֵיזֶה אֹפֶן תּוּכַל הַסֻּכָּה הַפְּרוּצָה וּפְתוּחָה מֻעֲבָרִים לַהֲפֹךְ לָבַיִת־דִּירָה, — הֲוֵי אוֹמֵר לֹא מִפְּנֵי הַחֹזֶק הַחָמְרִי שֶׁבְּמַחֲצוֹתֶיהָ הַקָּלוּשׁוֹת וְהַחֲשׁוּפוֹת, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁהַחֹק, דְּבַר ד' הוּא אֲשֶׁר גָּזַר אָמֵר שֶׁבִּימֵי הַחַג הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, חַג הָאָסִיף, זֹאת הִיא דִּירָתֵנוּ. זֶה יִהְיֶה לָנוּ לְמוֹד לְדוֹרוֹת. כִּי לְהַאֲמִין הַדָּרוּשׁ לָנוּ לִבְנִין בֵּיתֵנוּ, כְּלוֹמַר בִּנְיַן הַבַּיִת הַלְּאֻמִּי שֶׁלָּנוּ, וְקוֹקִים אֲנוּ דַּוְקָא לְאֻמּוּץ הָרוּחָנִי, לְאֻמּוּצוֹ שֶׁל הֶחָג, לְאֻמּוּצוֹ שֶׁל דְּבַר ד' הַקָּיָם לָצַד. וְאִם כְּלֵי הַמַּשְׁחִית הַיּוֹתֵר חֲדִישִׁים יְכוֹלִים לְפָרוֹץ פֶּרֶץ נִבְעָה גַּם בְּמִבְצָרִים הַיּוֹתֵר חֲזָקִים, יְכוֹלִים לְמַגֵּר גַּם חוּמוֹת נְחֹשֶׁת עֲבוֹת הֲרֵי אֵין בְּכֹחָם וְלֹא בְּכֹחַ שׁוּם כְּלִי יוֹצֵר שֶׁבָּעוֹלָם לְהָפִיל אֶת־הַחוּמָה הַחֲזָקָה וּבְצוּרָה שֶׁל הַחֹק, וּמִזֶּה נֵדַע שֶׁהַחֹק, הוּא יִהְיֶה מִבְצָרֵנוּ הַנֶּצַח וּמִשְׂגָּב לָנוּ, גַּם בְּצֵת בְּשָׁעָה שֶׁאָנוּ נִגָּשִׁים לִבְנוֹת מַחֲדָשׁ אֶת־בֵּיתֵנוּ הַלְּאֻמִּי עַל אָרְץ אֲבוֹתֵינוּ. נַכִּיר נָא אֶת־הָאֱמֶת הַמַּחְלֶטֶת שֶׁהַחֹק הָרוּחָנִי שֶׁהוּא דְּבַר ד' אֲשֶׁר גָּזַר אָמַר, שֶׁבֵּית יִשְׂרָאֵל יִבָּנֶה, הוּא הוּא חוֹמָתֵנוּ הַבְּצוּרָה, לְמָרוֹת מַה שֶׁהֵצִין הַקָּלוּשָׁה שֶׁל הָאָדָם לֹא תוּכַל לְהַכִּיר חָסְנוֹ וְעֻזּוֹ.

וּכְשֶׁאָנוּ בָאִים לִבְנוֹת אֶת־סֻכָּתֵנוּ הַמְגֻנָּה בְּעֲדֵנוּ גַּם בְּהַמְתָּתוֹ שֶׁל יִצְרָא דַּעֲבוֹדָה זָרָה, בְּכָל הַמּוּבָנִים שֶׁלּוֹ, הָעַתִּיקִים וְהַחֲדָשִׁים, יִהְיֶה הַחֹק חֻקֵּנוּ — חֻקֵּי תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה הָעוֹמְדִים וְקַיָּמִים וְחַיִּים לָעַד!

1) תהלים לא, כא.
2) נחמיה ח, יז.
3) ערכין לב:.

מתוך "מעיינות ב - סוכות", מאמרי לעיני חינך והוראה, עורכים: אליעזר אליעזר מיום תשאל, בהוצאת המחלקה לחינוך ותרבות תורנים בגולה של ההסתדרות הציונית העולמית, ירושלים, תשרי תשל"ג

אתר דעת - מכללת הרצוג

אָמְנָם, אָנוּ צְרִיכִים לְהַדֵּר אֶת־הַסֻּכָּה. וְנוֹיֵי סֻכָּה מְלַוִּים אֶת־הַסֻּכָּה תָּמִיד וְאָנוּ רְגִילִים מִדּוֹרוֹת עוֹלָמִים „לְעַטֵּר אוֹתָהּ בְּסִדִינִים הַמְצֻיָּרִים וְקִתְלוֹת בָּהּ אֱגוֹזִים, אֲפַרְסְקִים, שְׁקֵדִים וְרִמּוֹנִים וּפַרְכִּילֵי עֲנָבִים וַעֲטָרוֹת שֶׁל שְׁבָלִים, יֵינוֹת, שְׁמָנִים וּסְלָתוֹת" — זֹאת הִיא הַסֻּכָּה הָאֶרֶץ־יִשְׂרְאֵלִית הַטִּפּוֹסִית, כְּלוֹמַר, הִנְנוּ נִקְרָאִים לְהַדֵּר גַּם אֶת־הַחֹק שֶׁהוּא „וְלֹא חֻרְבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא עַל שֶׁדָּנוּ בָהּ דִּין תּוֹרָה" וְלֹא עָשׂוּ לְפָנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין 5). אֲנַחְנוּ הִנְנוּ מוּכָנִים לַצְמוֹד עַל הַגְּבֹהַ הָעֶלְיוֹן שֶׁל דָּבָר ד' בְּמוֹסְרוֹ הַשָּׁהוֹר לְהַכְנֵס עִם כָּל־אַחֵינוּ לֹא רַק בְּמִדַּת הַחֹק, הַדִּין, כִּי־אִם גַּם לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין. וְהָיְתָה לָנוּ סֻכָּתֵנוּ לְמִגְדַּל עֹז מִפְּנֵי אוֹיֵב סֻלָּה וּבֵית יִשְׂרָאֵל יִבְנֶה בְּאַרְצוֹ בְּכָל עֹז תִּפְאַרְתּוֹ וְסֻכַּת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת תָּקוּם לָנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן.

4) סוכה י'. 5) בבא מציעא ל:.

www.daat.ac.il